

OFRENA

Ambrosi Carrión, Antón Navarro, Joan Maragall, Lluís Bertràn i Pijoan, Josep M.ª Folch i Torres, Josep M.ª Girona, Lluís Via, Josep Granger, R. Suriñach Senties, E. Isern i Dalmau, Josep Macià, C. Montserrat, Prudenci Bertrana, Josep A. Font i Casas, Esteve Casaponce, D'Armand, Joan Capdevila i Rovira, Modest Roca, Pere March

BARCELONA

Any I - - - Núm. 1

40 céntims

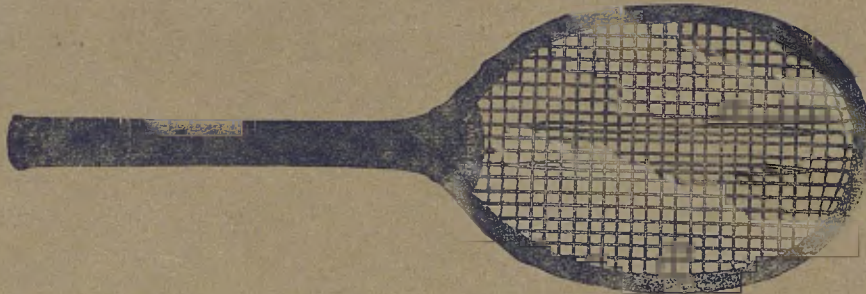

ARMERIA

: VIATGE I SPORT :

Marca registrada

Legítimes polítxes
SANDOWS

Únics agents per a Es-
panya dels pesos amb
: ressort energètics :

DEPOSITARIS DE LES MOLT ACREDITADES
RAQUETAS ANGLESES MARCA SPALDING

Pilotes, Xarxes, Premses i tot lo referent al joc de Tennis
Escopetes de fabricació belga, marca **RENARD** registrada

DEPOSITARIS EXCLUSIUS

LAPLANA I CAPDEVILA, S. en C.

FERNANDO, 15

: **BARCELONA** :

Pelletería Martorell

ESPECIALITAT
EN CONFECCIÓ
PER ENCÀRREG

COLLS
MANGUITUS
CAPETES
ABRICS

ES CURTEIXEN,
TENYEIXEN I RE-
FORMEN PELLIS

Corts, núm. 552 :: **Barcelona**
(entre Casanova i Villarroel)

Depòsit de calçat

M. Camprubí

Corts, 552, pral. (entre Villarroel i Casanova)

BARCELONA

Com article de propaganda detallam un
lot de 5.000 parells de calçat per a caballer,
borceguí, amb sola cosida a mà o Goodyar
a l'ímfim preu de

Pesetas 5'50 parell

El valor és doble del preu de venda. Re-
sulta més barato que espartenyas.

= =

Detallam 1.000 parells de calçat
per a nen a meitat del seu preu

= =

Grans existències de calçat per a Senyo-
ra, Caballer i Nen : Classes de luxe i úl-
tima novitat a preus sense competència

PER ALS ESTUDIANTS

Berlitz School

Pelai, núm. 58

Telèfon 3303

Si vostè necessita fer-se comprendre en una llengua estrangera, vagi a l'Escola Berlitz; mercès al mètode ràpid que allí s'utilitza, aprendrà prompte de parlar-la i d'entendre-la.

Les Escoles Berlitz no ensenyen més que idiomes, pero els ensenyen bé.

Despatx de traduccions en tots els idiomes.

Lliçons particulars i classes col·lectives a l'alcanc de totes les fortunes.

Des de la primera lliçó l'alumne sent i parla solament l'idioma que estudia.

Sastreria Casanovas

Muntaner, 22, pral., 1.ª - BARCELONA

.....

: : A plaços i al comtat : :
PROMTITUT I MIRAMENT

ACADEMIA COTS

ARCS, 7, pral. - C. Cucurulla - Plaça Sta. Agna

..... FUNDADA EN 1879 .....

D'aquesta Acadèmia n'han sortit més de **20.000 alumnes** que ocupen importants càrrecs en respectables cases de comerç, indústria, banca i borsa

ASSIGNATURES: Tenaduría, Pràctiques d'escriptori, Càlculs mercantils, Ortografia, Taquigrafia, Mecanografia, Correspondència, Lletra comercial per defectuosa que sigui, rodona, gòtica, etc.

IDIOMES : : Mètodes molt clars

Classes desde 5 ptes. al mes   ▫   Classes especials per a majors d'edat
Aules particulars per a **SENYORETES**

Totes les assignatures s'expliquen a la Acadèmia Cots individualment, comptant amb professorat intel·ligent, pràctic i actiu

Títol de Tenedor de llibres i Certificat d'Estudis

La Acadèmia Cots acaba d'implantar a Espanya el sistema de comptabilitat per a l'organització de les grans oficines, per medi de **FITXES**

Estampes : Gravats
: Marcs : Miralls :

Fill de Joan Amigó

Petrítxol, 10 : Sucursal al 18
: : BARCELONA : :

La Maravilla

de

JOAN MARTRA

Corts Catalanes, 550

ESPECIALITAT EN TINTURA
PER AL CABELL : AIGUES
CUTÀNIES PER AL CUTIS
CREMES PER A SUAVISAR
LA CARA

*Adverteixo a ma clientela que novament
m'he encarregat d'aquest establiment.*

JOAN MARTRA

Saló Egipci de Bellesa

Conservació i millorament de la
BELLESA I JOVENTUT

DIRITGIT PER UNA
MASSATGISTA DIPLOMADA
MANICURA

Massatge facial i estètic contra obsessat,
arrugues, penes i contra totes les imperfeccions
de la cara, del cos i de la pell.

TRACTAMENT
higiènic i estètic del cabell
ÈXIT SEGUR

Corts, 566, 1.er BARCELONA

S'admeten alumnes i es va a domicili :: Es parla català,
castellà, francès, italià, àrabe, turc, grec i alemany

Centre de Cultura Física

FIDEL BRICALL

PROFESSOR AMB TÍTOL DE LA
FACULTAT DE MEDICINA DE MADRID

Canuda, 26 : Barcelona

GIMNASSIA SUECA : TRACTAMENT
ESPECIAL PER A LES DESVIA-
CIONS DE LA COLUMNA VERTE-
BRAL, OBESSAT, TRANS-
TORNOS NERVIOSOS
QUARTO DE BAYN,
DUTXES, ABLU-
CIONS ESCO-
CESES

De les 7 del matí a les 11 de la nit
CLASSES ESPECIALS PER A SENYORETES

Bicicletes I. V. E.

La màquina que ha obtingut més triomfs en un any

52 primers premis en 1915

Nous models de Turisme i Carrera

respectivament

Gran luxe i Super-extra
de lleugeresa maravellosa i indestruïbles

CATÁLEGS GRATIS

□□□□□□

Direcció telegràfica: I. V. E. - Telèfon núm. 3644

Domicili social: Muntaner, 40 i 42 - BARCELONA

□□□□□□

Industria Velocipèdica Española, S. A.

□□□□□□

□□□□□□

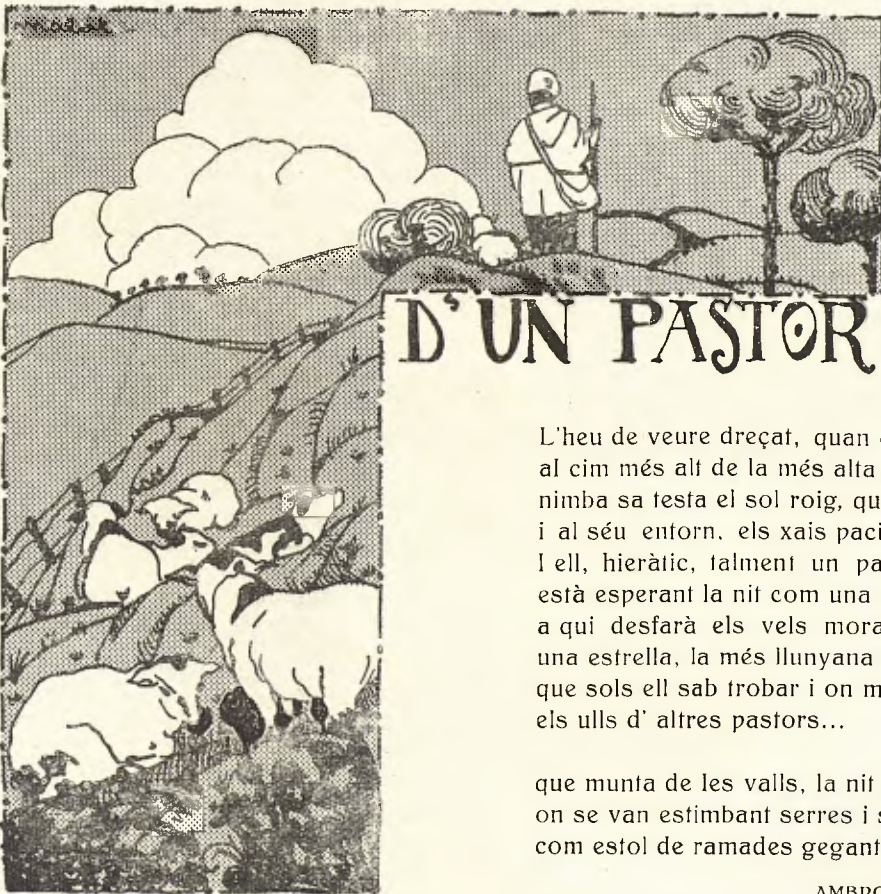

OFRENA

ANY I : Núm. 1

REVISTA CATALANA

NOVEMBRE 1916

D'UN PASTOR

L'heu de veure dreçat, quan cau la tarde,
al cim més alt de la més alta serra:
nimba sa testa el sol roig, que devalla,
i al séu entorn, els xais pacients pasturen.
I ell, hieràtic, talment un pastor bíblic,
està esperant la nit com una amada
a qui desfarà els vels morats, cercant-hi
una estrella, la més llunyana i minça,
que sols ell sab trobar i on mai arriben
els ulls d' altres pastors...

La nit espera
que munta de les valls, la nit callada
on se van estimbant serres i serres
com estol de ramades gegantines.

AMBROSI CARRIÓN

AL PÚBLIC

En sortir OFRENA al carrer, és necessari que expliquem l'objecte d'aquesta publicació i la fi que es proposa.

Es publiquen, a Barcelona i a fóra, mantes revistes catalanes que han assolit un lloc envejable. Però no n'hi ha cap de completa, tal com idealment hauria d'ésser una revista literari-artística completament eclèctica. Car, si bé les analiseu, unes són ja massa encarquerades, no respiren l'ambient actual; i d'altres n'hi ha, que es tanquen dins un cercol determinat i defensen només les idees d'una escola.

Doncs OFRENA ve precisament a reunir les voluntats disperses, a ajuntar tots els elements de valor reconeguda i a dar-ne a conèixer d'altres que potser demà seràn honor de Catalunya. És veritat que alguna vegada aquesta mateixa amplitud de criteri dificultarà la nostra tasca, però creiem que, ultra el perill amb que es topa quan es tracten d'establir els límits d'una divisió — sempre enutjosa, — el poble ha de conèixer tots els artistes sense distinció d'escoles, les quals porten indefectiblement darrera seu un ròssec de definicions, explicacions i eruditismes que el públic no capeix bé.

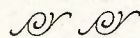
I per fer entrar la gent en la nostra literatura, el millor mitjà és mesclar la literatura amb les Arts pictòriques i fotogràfiques, que daràn a la nostra revista un caient més artístic i elegant.

Quant a llibertat, per tot el que hem dit ja compendreu que els col·laboradors de OFRENA gaudiràn de la mateixa que presidí les planes de l'extingit periòdic «Joventut». No volem, però, tornar a les idees de quinze anys endarrera. Cal evolucionar.

Els Redactors ens reservem les seccions de crítica, com pertoca a qualsevol revista seriosa. Però, per estendre a les mateixes la llibertat de les altres, hem creat una mena de tribuna lliure, on sota el rètul de Opinions i l'exclusiva responsabilitat de l'autor, es podràn exposar totes les idees que no repugnin als principis essencials de la Catalunya de demà. Tot anirà signat: rès d'amagar-se i defugir compromisos.

No farem política, sinó Art. Serenament seguirem la ruta que ens marquen els nostres entusiasmes juvenils, i mai la passió del moment o l'enlluernament partidista no entelaràn la nostra sinceritat.

ELS REDACTORS.

CAMI DE MUNTANYA ⁽¹⁾

Camí ungit de piètats,
camí plè de meravelles
que te'n vas als cims nevats
per a parlà amb les estrelles
i ous els secrets ignorats,
de les clares fontanelles,
i el soroll de les esquelles,
i la fressa dels ramats.

Camí dolç, daurat de sol,
que a l'ombriu del bosc t'amagues
i, en joganer giravolt,
vas i tornes i divagues
i et repenjes al pujol
entre mates d'argelagues,
i t'adorms a les obagues,
escoltant al rossinyol.

Camí dels marges florits,
tot constel·lat de roselles,
sonor de grills, a les nits,
de dies, sonor d'abelles,
que sabs els nius abscondits
on se'n volen les auelles

i breçoles les estrelles
en tos bassols adormits.

Camí dolç i virginal
de joguinoses marrades
que de l'alba matinal
copses les santes rosades
i, al buf del vent tardoral,
reculls les fulles laçades,
i soplujes les ramades
que dispersa el temporal.

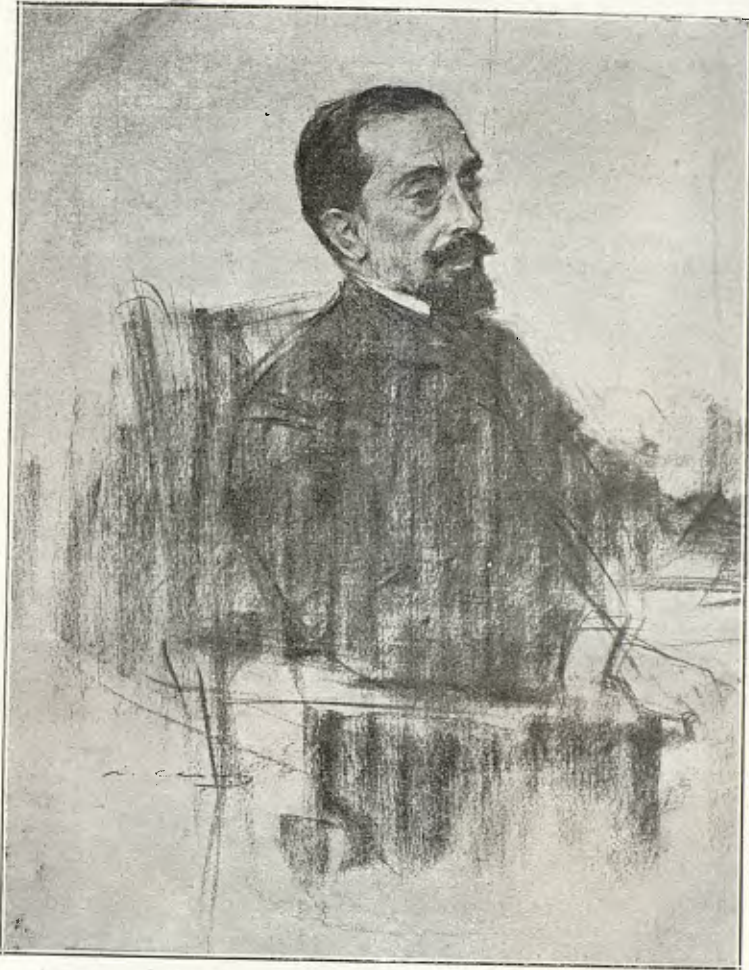
Camí dolç, místic camí
de les muntanyes glorioses,
perfumat de romani,
cobert d'ombres amoroses,
que guies al pelegrí
fins les ermites recloses
on hi perduren les roses,
i la pau no té mai fi.

Camí dolç, místic camí,
i no t'acabes mai per mi!

(1) Primera poesia d'un llibre en preparació,

JOÀN MARAGALL

Joàn Maragall, dibuix de
Ramón Casas, (Fot. Más)

Al carrer de Jaume Giralt, en la casa signada amb el núm. 4, nasqué el 10 d'octubre de 1860 el que fou gran patrici i preclar poeta En Joàn Maragall i Gorina.

En la poesia *Sol solet...* parla en Maragall de la casa on vegé la llum primera:

Quan jo era petit
vivía arraulit
en un carrer negre.
El mur hi era humit
prò el sol hi era alegre.

Per llà a Sant Josep
el bon sol solet
lliscava i llufa
pel carreró estret

En mon cos neulit
llavors jo sentía
una esgarrifança
de goig i d'alegría.

En les *Notes autobiogràfiques* hi trobem: «..., en aquella casa gran i espaiosa, però vella i humida, en aquell carreró estret, fosc i plebei,...»

No devem parlar de la seva obra literària: ella és prou coneguda; además nostra ploma agosada es detura temerosa davant el nom del poeta qui féu l'*Elogi de la Paraula*.

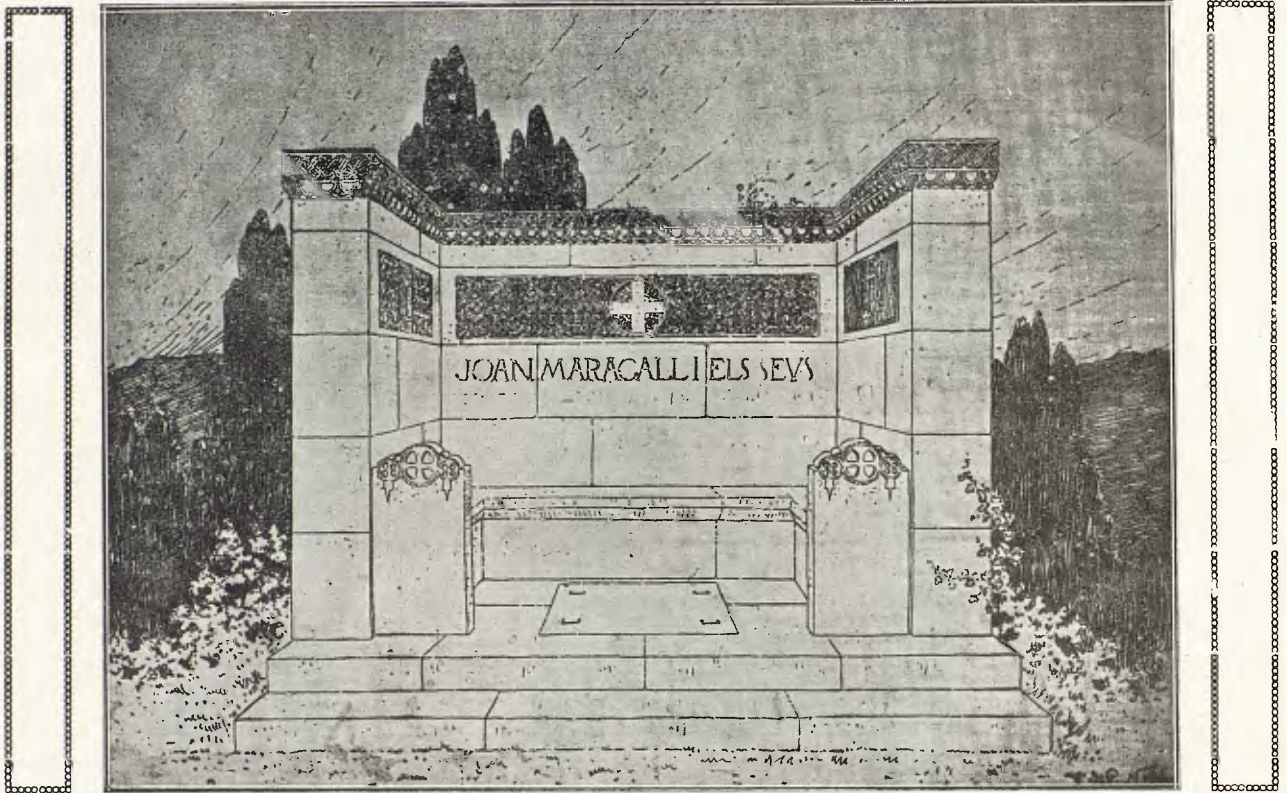
Siga'ns permés tantsols escriure aquestes ratlles com a devots fervents de Catalunya i de son excels poeta.

Encare és viva la dolor que per tot

Làpida a Joàn Maragall, projec-
te de J. Carreras, (Fot. Alsina)

Projecte de tomba nova de Joàn Maragall,
 :: :: F. de P. Nebot, (Fot. Más) :: ::

causà la mort del Mestre ocorreguda el 20 de desembre del 1911 en sa casa propria de S. Gervasi, finant dolçament en mans del Senyor, plorat de tothom i rodejat dels séus.

Avui publiquem la tomba nova d'en Maragall, obra de l'arquitecte Francesc de P. Nebot

També publiquem la làpida projecte de l'artista J. Carreras que serà col·locada a la façana de la casa d'esbarjo del poeta.

En tant bella ocasió el Centre Autonomista de S. Gervasi, Lliga Regionalista, Unió Catalanista i altres entitats preparen un homenatge a la memoria augusta del cantor de *la Sardana* i *la Vaca Cega*.

No cal dir que «Ofrena» s'hi delhereix de tot cor.

R.

Casa on morí en Joàn
 : Maragall, (Fot. Más) :

COBLES A MADONA

PEL DR. CEBRIÀ MONTSERRAT, PBRE.

I

Matineja en la claror,
i la via s'enllumena;
i la gent hi fa remor,
que de gent n'és tota plena.

Tendes velles d'aire humil,
ofereixen a la via,
les olors d'herba subtil,
i el pà brú de la masía.

I la llet, en gerros blancs,
d'escaienta gentilosa;
i el brancatge dels pollancs,
qui fan ombra a la devesa.

II

Al Remei, de dia i nit,
cantarem Santa Madòna;
gemma d'or floreix son pit,
té els ulls grans, i la faç bona.

Balcones s'obren a la llum,
i les noies, mica a mica,
guaiten fi, i el vent els brun
per la cara tan bonica;

i un cabell, tenyit de sol,
s'esborrona i vola enlaire,
i d'un colomar revolt,
surt l'eixam a batre l'aire.

Ja les dònnes van passant
cap a missa, enfervorides;
amb vestits d'olor de sant,
i de pomes beneïdes.

Es la festa del Remei,
que les besties són contentes,
i perfuma el tendre herbei;
i el ceguet, a les palpentes,

fent camí, canta d'amor,
que en eix dia es sent alegre;
matineja en la claror,
mes, per ell tot és tenebra!

Pobre cec: per pietat,
feu-li llum, Santa Madòna,
que teniu el pit gemat,
els ulls grans i la faç bona.

III

Farigola i romaní,
que són herbes remeieres,
jo us les duc cada matí,
amb un llaç de cabelleres.

I la flor del penicalt,
malva bona i sajolida,
per gorir qualsevol mal,
quan salut és afeblida.

En Vós hi ha tota gençor;
vostres mans miraculoses,
fan la gràcia del Senyor
a les noies remoroses,

i als fornits adolescents,
a la fembra maridada,
als vellets, ja decadents,
al joir de la mainada;

a l'espòs, en el treball,
a les viudes silencioses;
i a la mula i al cavall,
i a les herbes oloroses,

a la flor del serenni;
les estrelles i la lluna;
i al pastó en la jaça bruna.
Farigola i romaní.

IV

Cap a Vós cerco el conhort,
pelegrí de les ventades;
serà dolça mia mort
en les vostres mans dauradas.

Jo escolí la veu de Déu
en el cor de les muntanyes;
meravella gran se'm féu,
i boteren mes enfranyes:

— Vê al Remei, parla el Senyor,
tots els dies de la vida;
i em diràs si cap dolor
et llatzera una ferida.

Per la seva gran virtut,
que és fermaça de la glòria,
ungiré ta joventut;
serà teva la victòria. —

LLUIS BERTRÁN I PIJOAN

L'HEROICA

De tan formosa que era, i de tantes perfeccions com estava modelada la seva carn, deien els dolents si era faisó del dimoni la seva naixença, en tant que els bons, guaitant la seva virtut, s'afermaven en que devia ésser obra del cel.

Per això allà on aquests darrers hi flairaven olor de santetat, els mal pensats hi entenien art de buxeria; i ho creien més i més, en veient la mena d'home que era el seu pare, puix essent pastor freturava riqueses que no es poden abastar per plà camí.

Es deia ella, la filla, Guiomar, nom que devia venir de la Mare de Deu de la Guia del mar.

I ell, el pastor, es deia o li deien, Guerau. Tenia l'home un mirar brillant de l'ambició que el consumia, mentres que l'esguard d'ella era més blau que el cel, i més dolç que la mel de romaní.

Per l'esguard d'ella es dalien tots, jovincels i madurs; mes ella era tan recatada, que savia més d'abaixar-los que d'obrir-los a la claror.

I en Guerau savia pla bé, que per un mirar de la seva filla hi havia qui en donaria unces, i que més donaria si més havia... En pensant això, la frisança i l'afany d'esdevenir ric el pessigollava encare més.

El jovincel, fill del més gran senyor de l'encontrada, que duia per nom Graziel, es deixà caure en la clotada on el ramat den Guerau feia sonar els esquellins.

—¿No està pas malalta la vostra filla?—li digué, esbrotant amb aire distret, un cap de romaní.

En Guerau sonrigué com un mal home:

—Bona i ben bona que està, més la claror del sol l'enuja.

I com en Graziel, trobés, en el parlar d'ell, replà per dir alabances de la dolça Giomar, en parlà amb encomi.

I el pare tot era riure, fins que en Graziel volgué saber perquè reia tant d'aquestes coses.

En Guerau li apropí els llavis eixuts a cau d'orella, i degué dir-li:

—Parles de les perfeccions d'ella i encara no l'has vista al raig de lluna, en la mar d'argent.

I li contà, el malhonrat, com ella, per por d'ésser vista en el bany, sols donava son cos a l'aigua a la nit, en un lloc recòndit de la platja... Un lloc, afegí, amb més brillor als ulls, que no diria ni que em donguessin cent unces..., ni, *potser*, dues centes...

Ara fou en Graziel qui rigué, tot i sentint-se l'ànima contorbada en pensar amb que *potser* era assequible l'espectacle de la perfecta nuditat de la Guiomar...

—¿I si us en donessin tres centes? — arriscà a preguntar.

El pastor es rascà el clatell per primera resposta; i per segona ¿què fou çò que li degué dir, que en Graziel li va estrenye la mà rient, amb tot i sentir-se encare l'ànima més contorbada?

Com cada nit, ella, ^{*} ^{*} ^{*} la Guiomar, la recatada, eixí camí de la platja. Era com una aparició lleugera i cautelosa.

De lluny ja es veia el clar de lluna refulgir dolçament en la mar tranquila...

De primer, l'aparició lleugera i cautelosa desapareixia a dins de les grutes que gotejaven eternament a dins del roquicer, arràn del mar; després se la veia baixar, lliscant cap a la platja de sorra fina damunt de la qual, sos peus subtils no hi deixaven empremta ni senyal.

Finalment, com en un salt de delí, tota la blancura del seu cos lluïa un instant en la llum de la lluna a dins del mar.

En Graziel aparegué dalt de les roques, i devallà. Botent-li el cor, seca la gorja i els ulls com tocat de follia, esguardà; i vegé surant damunt de les dolces ones, verdes de llum, tots sos ensomnis d'adolescent.

Ara els seus ulls flamejaven, i no temia estimbar-se per tal d'arribar a la platja tan depressa com el seu cor freturava.

Arrivat que hi fou, es posà a la mateixa vora de l'aigua...

Oí un crit, que fou d'engoixa, més que ell cregué de joia, l'insensat.

I seguidament, ella, la púdica Guiomar, esborronada de por i de vergonya, nedà cap a terra, vers un altre indret de la platja aon ell no pogués veure-la.

Més, endebades, puix en Graziel en adonant-se de la direcció que ella prenía, feu cap vers el lloc on creia que ella pendria terra.

Aleshores ella, sense fer cabal del cansament, donà mig tom i tornà mar endins, per tal d'empendre nova direcció vers un altre indret de la costa. Més també en Graziel, prenent-li ventatja per terra en aquell lloc anà a esperar-la.

I aixís mantes voltes, ella reculant i refent camí, nedant cada cop amb més fatiga. Ell platja amunt i platja avall avidiós d'atenye-la, fins que ella ja no pogué més. Els seus membres retuts es negaven a dur-la i ja per dues voltes s'era abandonada al gronxar de les ones per a reposar, més en adonant-se de què en l'abandó aquest, el seu cos virginal era exposat a la mirada encesa del jovincel, en tingué vergonya i es deixà anar...

L'aigua començà a fer-li remolins en els oïts, com si una veu de sirena entenimentada li digués a cau d'orella que si no alcançava terra ja no la veuria mai més.

I ella somrigué pensant tal volta que si no alcançava terra bé alcançaria el Cel, ella qui moria heroica per no finir sollada.

El donzell mirava assombrat l'estrany esdeveniment.

Tres voltes va veure desapareixre i reapareixre el cos de la santa. Després, una més llarga desaparició...

Esperà, esperà fins que al cel les boires es fan del color del nacre.

I, quan amb la gola eixuta anava a planye's d'haver-la deixada fugir, la primera llum li mostrà, gronxant-se damunt del mar de plata, un cos inanimat, que les algues havien cobert, caritables i amoroses.

JOSEP M.ª FOLCH I TORRES

A vostres mans, Senyora⁽¹⁾

Les vostres mans, gentil Senyora,
 guien fa temps mon esperit
 per l'ampla vía menadora
 vers un futur indefinit,
 vers un futur en llunyania
 curull d'anhels i de visions,
 per on ressoni l'harmonia
 de l'alt parlar de les passions.
 Les vostres mans són flors obertes
 en un jardí de temptació,
 copes d'ivori arràn rublertes
 en el banquet de l'il·lusió.
 Tenen l'ardencia del vi bàquic,
 tenen perfums ubriagants.
 Són dos estrofes d'un cant sàfic.
 Són foc d'amor, les vostres mans.
 Pròdigament, suaus i ufanes,
 donen amor eternament,
 com el fluir de fonts boscanes
 confortadores del sedent,
 com l'aire sà de la carena
 per la reina saturat,
 com llum de sol que el món omplena
 de fecundanta claretat.
 Talment aixís l'amor regalen
 a son forn lliberalment,
 un amor gran que els cors exhalen
 amb freturós defalliment.
 Les vostres mans de carn rosada,
 de gràcils dits esculturals,
 són la feblesa agermanada
 amb les potencies divinals,
 són la feblesa femenina
 davant la qual galanament
 tota la força humil s'inclina
 amb fruició, devotament,
 són la feblesa dominant
 damunt les vides triomfants,
 són l'afalac que tot ho encanta.
 Són el Poder, les vostres mans.
 Les vostres mans són mans feineres,
 el sant treball sempre els és grat;
 del fons humil de les pasteres
 treuen gentils el pà pastat,
 un pà esponjós, tot fortaleza,
 que surt del forn amb crosta d'or
 i dón la vida i l'ardidesa
 i dón batecs més vius al cor.
 Quan camineu per dins de l'horta,

EN JOSEP MARIA GIRONA
 (Fot. Alsina)

préssecs i pomes luxuriantes
 des de la branca mig coll-torta
 volen l'amor de vostres mans,
 i quan abasten amb mesura,
 tot afalac i pulcritud,
 passa per l'horta i la natura
 un vent roent de joventut,
 anunciador de l'estiuada,
 curull d'efluvis fecundants,
 roent de sol de mig-diada.
 Són el Treball, les vostres mans.
 Quan dintre el temple entre-llaçades
 esgranen lentes l'oració
 per la llum feble il·luminades,
 són una eterna devoció,
 són d'una mística bellesa
 allunyadora de tot mal,
 són com l'imatge tot puresa
 d'algún retaule mig-aval.

JOSEP MARIA GIRONA

(1) Del llibre suara publicat «Versos d'Amor i Galania».

Llegendes del mar

...I em deia un altre brun i trist,
tan jove que només ha vist
de catorze anys les roses vanes,
això tant bell que semblarà
llir que al verger s'esbadellà
de les llegendes cristianes.

Que una vesprada de tardor
batia el torb ses negres ales
damunt el mar qui amb sa furor
menaça astres, ports i cales;
que vós, Senyora, vau sortir;
l'ona sentí per sa crinera
vostra mà blanca... Es va amansir
i la llepà com una fera.

JOSEP GRANGER

ROSELLES

De goigs i dols fou la cullita,
mes sobre el camp encar se sent
com volatega, com palpita
la flaire tebia del forment.

I gronxolant llurs flames belles
dins la grogor del blat ja mort,
apar que duguin les roselles
una esperança i un record.

Així la terra fatigada
de tant gaudir, de tant penar,
quan de sos fruits l'han lliberada
s'orna de flors per reposar.

I ans que la garba vagi a l'era
i salti el blat i voli el boll
i el buf primer de la galera
vingui a ennegrir el trist rostoll,
gronxant-se al vent roges i belles,
amants ardents del fruit ferral,
encara serven les roselles
tota la sava passional.

LLUIS VIA

Cançó de Cançons

Dòna del Nord que has vingut a ma terra,
adolorida i vestida de dol,
i, per bressar al teu fill sense pare,
m'has demanat una tendra cançó,
no una cançó de venjança o de guerra
sinó una dolça cançó de breçol;
car mentre, allà, en els grans camps de batalla
sota una creu i un cel gris dorm l'heroi,
aquí, en ton pit esllanguit de tristesa
el teu fill rós no retroba la sòn.

Oh, de les belles cançons de ma terra
qui pogués fer-ne una sola cançó!...

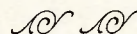
No n'entendrís ben bé les paraules,
prò n'entendrís ben bé tot l'amor.

N'hi ha de Nadal, de pastors i d'estrelles,
del bou i la mula, de mel i mató;
n'hi ha de donzelles que broden amb seda
de cara al mar, vigilant l'horitzó;
n'hi ha de princeses petites que ploren
pel pres que canta en la fosca presó;
n'hi ha de comiat a les fresques muntanyes
perque s'ha mort l'amorós rossinyol;
n'hi ha de Sants i de reines i monjos,
del dolç Jesús i del mal caçador;
n'hi ha de soldats, d'hostaieres i lladres,
d'estudiants, mariners i tambors,
de matinades amb poms de violes
i de la lluna vestida de dol;
de comiat—ai, adeu, Mariagneta!...—

.....
¡Cançons d'amor! ¡Ai, cançons de l'amor!

Dòna del Nord que has vingut a ma terra,
adolorida i vestida de dol...
Si de les belles cançons de ma Patria
jo pogués fer-ne una sola cançó
per a ton cor d'estrangera ferida,
per ton fill rós que no troba la sòn!...

R. SURIÑACH SENTÍES.

Dels llops de la mar

En les vesprades d'hivern fosques i fredes que l'espessa gropada invadía l'espai en senyals de forta tempesta, que els ressòns aguts del trò feien estremir la natura, que la claror diabòlica del llamp tot ho enllumenava, que la tramontana bramolava ferestegament al passar pels cims i fondalades i feia cruixir els vidres de les finestres dels pobles isolats; i en què els infants, espaordits, s'acotxaven cap i tot a dins la roba per a passar-se la por que els oprimia, en aquelles vesprades de lluita i de misteri, de mar iradament revolta, hauríeu vist, a la claror del llamp, trespasar una silueta negra pels penyals inacessibles de l'aspre promontori; ¿on anava?

No molt lluny del poble coster, hi ha una cala de penyes cavernoses. Alguna, un troç ficada dins la mar. Els mariners la miren recatadament i amb temença, i, sens donar-se'n compte, per instint, quan passen pel davant, en els jorns que la mar està de bonança, boguen més depressa. ¡Se n'hi han estrellades tantes de barques, en aquelles penyes traidores, en nits dissortades!

La silueta negra d'un llop marí, s'encaminava a la cala i, quan hi era, es despullava. Un cop nuu, completament nuu, pujava dalt d'una penya alterosa de ran d'aigua; i, dret, immòbil, desafiant amb sa còrpora ferrenya de fill d'Hèrcules el cel i la mar, el fret i el vent, estava llarga estona sentint el trò que tot ho feia estremir, el tràngol de la mar revolta i el bramolar paorós de la tramontanada i, quan l'espai s'il·luminava amb la claror estranya del llamp, un crit esgarriós, un udol selvatge, retronjava arreu, i de l'alta penya el llop es capbuçava a l'aigua i una onada plena, monstruosa, l'endinsava al pregón de les cavernes..... Llavors era la fèrria lluita, la lluita despietada del llop i la natura; llavors era el bracejar

del mariner ferreny per deslliurar-se de la furia de les aigües que l'empenyien fosses endins, que a pesar de sa força i agilitat el rebolien per les penyes; llavors es mostrava la feresa, la monstruositat de la raça humana en el més alt aspecte.

Després de molts esforços, dominant els elements, lograva sortir de l'aigua tot esgalabrat, i, retut, reposava, tot sagnós. A les clarors de la tempesta, es veia regalimar la sang per tot el còs i

llavors ¡o, llavors, com li plavia haver vençut, haver vessat aquella sang!... i reia, reia satisfet, cinicament.....

Reposat, tornava a pujar damunt la penya, i dret, immòbil, com un espectre fètric, es passava la nit sentint el trò que arreu retronjava, el tràngol de la mar revolta i el xiular de la ventada, desafiant aixís, el cel i la mar, el fret i el vent.....

Feia tres jorns de l'afrentós temporal, el més fort de què podien fer recordança el més vells corters, quan al retornar els mariners de la prima, a les clarors naixentes de l'aurora serena i tranquila en què la mar estava de bonança, vegeren un envolum que surava damunt l'aigua; s'hi acostaren; l'examinaren; el reconegueren: era el cadavre terriblement inflat

del llop marí, que tenia el cap esberlat, segurament, en l'últim temporal i en les penyes de la cala traidora, que, ara més que mai, servirà aquell aire de misteri i de llegenda que l'envolcallava.

E. ISERN I DALMAU.

MONTSENY

Dalt la solitud serva acongestada
l'alt turó, la neu, com flor del serrat;
sobre la verdor de la vall gemada
la dolçor del sol adorm el ramat.

Al casal obert piula la llocada
cercant un raser vora l'enderroc;
part de dins, l'udol s'ou de la ventada
i brilla en la fosca la llar de foc.

Travessa un toll d'aigües blau encantades
el pont de les bruixes dins la boscuria
que als matins deu ser mirador de fades.

La cascada estimba's d'un cim, rabent,
I al fons del congost resa una canturia
tota escabellada en polsim d'argent.

JOSEP MACIÀ

Temple antic

(DE ADA NEGRI)

Temple vetust, on pau i refrigeri
mos anys d'adolescent varen trobar,
ta nau prenyada d'ombra i de misteri
per rès del món no la podré oblidar.

Somrient les Madònes del trescents
suaus, ingènues sobre el pàlid mur;
qualque prebere amb passos lleus i lents
sorgia com visió del fons obscur.

Tènues fragancies s'agitaven foses
dins la tebicr de l'aire que t'omplia,
i el bell callar de les antigues coses
en un dolç somni l'ànima junyia.

Recordo el dèbil flam del llantió
cremant, com trist desig, prop de l'altar;

recordo aquell indret i aquell recó
on llavors me plavia de pregar.

* * *

Hores sagrades, jo us enyoro molt...
O si pogués refer la meva historia,
O si pogués de nou tornà al breçol
i al temps aquell ebri només de gloria !

Hores sagrades, quan mon cor novell
del vici l'atractiu no coneixia,
quan la directa visió del bell
de tot ésser creat me pervenia.

Hores perdudes entre els núvols d'or
d'un Maig que passa per mai més tornar;
— tal d'orenetes un magnífic chor
se va perdent i es fon espais enllà.

Hores de somni i d'ideal encant,
sempre que evoco vostre grat record
de del s'amara l'ànima, semblant
a qui remembra un sofocat amor.

* * *

Avant, avant. — Me trovo deturat
dintre la selva obscura i sense pau;
durs són els grills que m'han emmanillat,
prò encara mon esguard mira al cel blau.

Avant... — Mes ai, que encar m'atrau l'encís
del meu passat que sols ompla follia...
O aquell perfum de flors de paradís
del vetust temple on jo pregar solia !

O temple, O nau, altar, llantia i encens,
prebere ignot dintre d'un fons obscur,
silencioses verges del trescents
qui us embruniu damunt el pàlid mur...

De nou vine a frucar a aquesta porta
que m'ha barrat un negre procedir;
ací es revifarà l'ànima morta
curant l'esmena dels séus torts d'ahir.

Versió de C. MONTSERRAT, PBR.

OPINIONS

Discurs presidencial dels Jocs Florals de Sant Martí, organitzats per la Joventut "Els Néts dels almogavars"

SENYORES, SENYORS, AMICS:

Després de quatre anys de viure retret i arreconat fent d'obrer i de pare de família, amb no gaire sort certament, quan el públic s'havia oblidat de mi i jo del públic, quan ja al nomenar als escriptors catalans ni els de l'ofici es recordaven de mi i quan jo havia lograt fer de l'ofici sense recordar-me d'ells, heus-aquí que em trobo presidint un Jocs Florals.

La culpa és d'aqueixos Néts del Almogàvers qui han vingut a desenterrar-me, a treure'm del meu sot de bon home, però ara em trovo aquí desplaçat, en situació un poc violenta, esmaperdut, del tot, oblidades les costums de sociabilitat literaria i patriòtica. Per xò em pregunto si jo existeixo encara, si encara existeixen Jocs Florals, poetes, mantenedors i públic i, finalment, si sóc jo qui ha vingut a presidir-vos o si sou vosaltres qui em presideix a mi.

Jo no vull tenir sobre la meua consciència ni el més insignificant pecat d'orgull; per tal motiu em sóc deixat aconduïr en aqueix lloc responent, humil la persuasió d'uns joves idealistes, el bon intent dels quals els fa acreedors a la meua gratitud perdurable. Ara manca que sàpiga correspondre fins al darrer instant, a llur confiança i a llurs il·lusions. Fins al present sóc fet el que sóc pugut resistint el pes d'un centenar de poesies amb l'estoïcisme del qui ha suportat la vida, els editors, els crítics, la sabiduria i l'estúpidesa de liurs soterranis. En situacions premioses poso la sinceritat a contribució i així me'n surto sense màcula. La sinceritat no és encara la justícia i costa menys ésser sincer que just; sigui dit en descàrrec de les meves funcions presidencials i per a consol dels qui enfront del nostre veredictes es sentin agreujats.

Després d'haver fet constar això, que un hom creia necessari que constés, sembla que la consuetat m'obliga a fer-vos un petit discurs. També a això m'hi havia resignat abans. Més, no us alarmeu; sóc dit petit amb tot el coneixement. Per a més tranquil·litat vostra dec afegir que no serà profunda, ni subtil, ni continuarà aqueix teixit preciosista que obscureix el sentit fent creure a l'oïdor que el tal sentit existeix i que ell no el penetra per manca de penetració.

Senyores, senyors, amics:

Jo acabo d'eixir del periodisme humorístic on s'aprèn a escriure a preu mòdic i on s'agafa l'habitud de tractar-ho tot irrespectuosament.

Molts me tenen per un home verinós enllotat en la sàtira, essent així que no sóc fet altra cosa que mal-vendre noses espirituals. A l'hora de les rialles pels altres, venien les ploralles per a mi. Amb tot, jo em desembarraçava de l'amargant, i un cop desembarraçat de l'amargant jo no sóc servat mai per a l'amargador, ni una volva d'odi, ni un mal pensament. No reclamo el mèrit d'aqueixa conducta; no crec que ningú del món pensi massa en les sabates velles que ha donat al drapaire. Qui és sigut el sabatot i qui és estat el drapaire, això no té importància. De totes maneres jo, a força de desempellar-me de trastos inserbibles, sóc acabat per creure que tot el que m'envolta és uns encants. Sols el fervor a Catalunya i la deria d'escriure en català resten sense revellir-se ni consercar-se, nous i flamants, en la meua xica morada d'idealista, talment com el primer dia que comencé a contar als altres les meves punyides d'enyorança i d'amor, exempte d'artifici, segur que no seria remunerat ni comprès, content de no ser-ho, satisfet de la meua modestia i de la meua obscuritat.

I ara revisc aquesta juvenesa d'escriptor en vostres Jocs Florals. Sembla que em trovo recollint el primer èxit impensat, absurd; sembla que senti el mateix tremolor que em reprenegué anant a recollir de mans de la regina de la festa l'ofrena d'un diputat, cregut que assolía el pinàcul de la glòria en aquell objecte de quincalla. Més duc l'experiència del qui és més o menys consagrat, del qui ja mostra caixalades de la canilla literaria, del qui ha sofert coifització i regateig dels mercaders i dels tassadors; duc escepticismes i ja no us puc parlar amb aquella candidesa, goig i alegrí dels àngels floralescs.

Aquest escepticisme és el caràcter dominant dels nostres escriptors, qui no han fet literatura d'*aplicació*, qui han escrit a la bona de Déu coses que no feien per una càtedra o per una secretaria.

Un escepticisme intern. dissimulat, cendres de moltes fogueres potrídtiques apagades; cendres de moltes reputacions polítiques consumides; cendres de grans moviments populars devinguts fum, cendres de glories mortes, d'artistes i literats víctimes del descrèdit, traicionats per llurs mateixos deixebles; cendres de joves soldats de l'ideal, caiguts enfront de l'enemic sobre un camp erm, on no hi havia altres flors que les dels Jocs Florals, ni altre remuneració que la glòria efímera d'un diirambi periodístic, ni altra esperança que vèncer per a restar vençuts, presoners de tothom, visquent d'almoines i de paraules insustancials, com eminent, dilecte, fort, gran, subtil, coses que si no no engreixen tampoc no escalfen,

I en contraposició amb aqueix defalliment individual dels qui pensen i viuen del pensament—ja comprendreu que aquest viure és matafòric—hi trobem l'exaltació pública dels legionaris irreflexius, que minva i s'encrespa com l'onatge d'un mar il·lusori, impulsats per les trompetes dels pregoners; dels pregoners d'entusiasmes vans, pregoners qui no són altra cosa que pregoners qui mai exiràn de pregoners.

Tot marxa en popa en nostra terra, tot ressorgeix esponerós i ens apropem a l'art integral, a la literatura integral, a l'autonomia integral de Catalunya. Avancem sempre amunt, al cimbori. Ningú mira als caiguts, als lassos, als que soternen l'arma desenganyats de la lluita i dels capítostos, allà baix, es rerassaga. Amb la cridoria dels mals soldats ningú troba a mancar als bons; i els mals soldats es transformen en cabdills a mesura que els cabdills es rendeixen a la fatiga i al desengany.

En literatura ja quasi no resten literats; no més resten crítics i pedagogs literaris. En art ixen innovadors sense haver-hi hagut innovats; en política... no hi entenc; em sembla, però, que el bon elector ja no es lleva dematí i si s'hi lleva té mandra. Triomfa el catalanisme a través de l'enrevessada xarxa de les societats econòmiques i les conveniències burgeses.

Per cada deixeble prometedor hi han cent mestres que se'l disputen. Tots li diuen el que té que fer i cap és capaç de fer el que li aconsellen que faci. Tenim més filòlegs que estilistes, més astrònoms que estrelles, més arqueòlegs que enamorats de l'anígor—no vull pas dir antiquaris ni coleccionistes d'antigüitats, que això abunda;—més sociòlegs que socialistes, més doctors en medicina que metges i més advocats de Catalunya que catalans.

(Acabarà)

PRUDENCI BERTRANA

Necessitat d'orientacions científiques

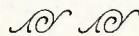
La pura abstracció no pot anar sola en el desenroillament efectiu de nostre intel·lecte; manca una sumaria idea de tot allò que no essent directament poesia, prosa, sigui el que es vulgui, constitueixi el seu complement essencial; ho estem veient cada dia; una fretura, un desig de vana exteriorització anima als nostres adolescents; més la plena convicció d'una sòlida preparació científica, no té cabuda en el seu esperit tot el gonflat d'idees que volen rabejar-se en les somnioses aures de l'idealitat, sense endinsar-se en els materials, si voleu, però indispensables ensenyaments que podrien i deurién constituir una cultura definitiva i profunda de la qual no en percebim sinó els preludis en una escassa part de nostra joventut amb vocació literaria.

I la factura acurada però desproveïda de tota valor *per se* en una poesia, esdevé l'únic fruit de ben esperançadores intel·ligències; la sensibilitat de tot el de fóra els impressiona i no els deixa ovirar en els dintres de llur consciència tot un món de recòn-

dita bellesa; aquesta podria ésser l'esplai del jovent, de major força utilitaria que la apetitiva i sobrant producció poètica (?) de gran nombre de nostres joves; no volem dir amb això que ells han de fer punt a tot çò que no sigui cultiu de la ciència en un sentit literari (filològic, lingüístic, crític, gramàtic... etcètera), sinó que el predomeny de l'esperit científic, a més de tenir la valor de l'esplai i la divulgació cultural, vindria a ésser el fonament de la producció diguem-ne pròpia i original. Si aixís es feia, la labor dels «Estudis Universitaris Catalans» tindria un camp d'alumnes dels que ara compta en nombre molt relatiu.

Però el qui us parla no vol apropiat-se com un criteri personal el que és una bona pensada d'en Manuel de Montoliu; a ell es deu aquesta recomanació que, d'escoltar-se, sens dupte establiria com a directa la desequilibrada proporció d'avui entre l'erudició i la poesia.

JOSEP A. FONT I CASAS

POESIA POPULAR ROSSELLONESA

BATEIG A BETLEM

TONADA: *Si n'hi havia tres ninetes*

Vos vull dir una meravella,
Ning, ning, nang, ning, ning, ning, ninga,
ning, ning, nang, ning, ning, ning, nang, } bis
qui passà a principis d'any.

De Betlem les tres campanes, ning, etc.,
soles, estàn repicant. Ning, etc. (bis).

El rector qui se'n estranya
«Què és això, va preguntant?»

El sagristà creu amb bruixes,
i fa el sórt rondinejant.

Bé valdrà per aclarir-ho,
que ho han sentit els escolans.

Aquets amb quatre camades.
al campanar pujat han.

S'han trovats cara per cara,
amb un àngel tan brillant.

« — Ens diríeu, el bon àngel,
> perquè a festa aneu tocant?»

L'àngel prou que els hi contesta;
« — Gloria a Déu, pau als humans!

> La festa que us anuncií:
> El bateig d'un Déu-infant.

> Allí, dins d'una establía,
> sa mare el vesteix de blanc.

> Amb borrasa i rica faixa,
> qui són obra de ses mans.

> Al ralleu, panses i figues,
> nous i avellanes hi hauràn.

- » Confits, ametlles i neules
- » d'Orient ja ne duràn.

- » Aixerits! aneu depressa,
- » aneu dir-ho als capellans !»

Encara l'àngel parlava,
que l'escala baixada han.

El rector no sab on toca;
la porta està esbatanant.

I ja veu la comitiva,
qui a l'església va pujant.

Santa Isabel, llevadora,
amb el Nin passa davant.

Padrins, ho són la vella Anna,
i el Simeó del cab blanc.

Segueixen dues pastores,
i també dos rabadans.

Un pastó a coll-mamé porta,
per ofrena un xai de l'any.

Altre n'hi ha qui bota el grafle,
i altre qui va flautejant.

Tres Reis venen al darrera,
qui una estela està mirant.

Or, encens i amarga mirra,
ofereixen a l'Infant.

Per fi, Josep i Maria,
la comitiva tancant.

A les fonts del Sant Baptisme,
el rectó els està esperant.

- « — An el Nin quin nom li posen ?»
- « — Emmanuel li diràn.»

- « — Donem-li bona llosada,
- » ja que és el Fill de Déu gran.»

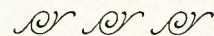
Quan la funció està acabada,
a firà el ralleu se'n van.

El ralleu resulta esplèndit;
dura i durarà molts anys.

Ditxosos els que s'hi troben;
del Fill estimats seràn.

Beneïts seràn del Pare,
també del Esperit Sant.

ESTEVE CASEPONCE

BREVIARI

De retorn

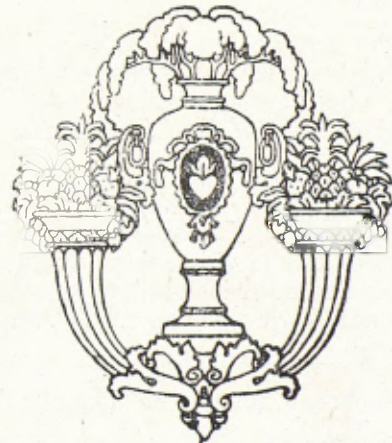
Encara no s'han trobat. Allí a fòra, a muntanya, es veien a cada instant.

El dia que menys s'ho pensin tots dos, es veuràn de nou, però ja no serà com abans, a plena natura, al cim d'un turó, aprop d'una font, al mig d'un bosc, a les vores d'un riu, sota un cel blau guaitant la plana tranquil·la; serà segurament en la intrigant semifoscor d'una sala privilegiada pels adoradors d'en Charlot o pels amants d'una moralitat dubtosa.

La decoració haurà canviat sensiblement i el panorama mut serà i reposat d'un jòc de muntanyes, esdevindrà el martelleig sincrònic de mil escenes estranyes, escupides en la blancor de la tela.

També hi veuràn paisatges; però seràn per entregues. I quan els Vampiros corrin per la carretera dintre un auto rabent, perseguits pels seus crims de follet econòmic, ells evocaràn tal volta una carretera també llarga, també blanca i polsosa, ombrejada per dues inacabables fileres de platans simètriques, on ell li digué, a cau d'orella, amoretes dels dinou anys.....

D'ARMAND

LLIBRES

Versos d'Amor i Galanía. de Josep M.ª Girona. Pròleg de Víctor Català. Francesc X. Al-tés, impressor. Barcelona, 1916.

L'autor d'aquest llibre ens diu en l'*Endreça* que sos versos són «clars i estridents com les remors de matinada» i que «tenen l'imprecisió subtil de les primeres paraules de la vida». Aquests mots, que són justa confessió de la gènesi del llibre, no les podem prendre, però, al peu de la lletra. Car, la poesia d'En Girona pot no ésser definitiva, pot ésser encara vacil·lant, mes mostra sempre la seva empremta. Cal insistir en aqueix relleu de personalisme que és una alta valor del llibre que ens ocupa. Tot ell té un esperit que l'informa, un segell peculiar que li dóna un caràcter inconfundible; i aquest segell és precisament el de la «galanía», de manera que a en Girona li escau que l'apel·lem *Poeta de les Galanies*, com ja se'l coneix a hores d'ara.

De quina faicó és la seva galanía? Creiem que serva moltes semblances amb l'esperit trovadoresc medieval i un poc de parentiu amb la dels parnassians i pseudo-parnassians. si bé no assoleix la concisió d'aqueixos. En canvi, s'hi assembla en el caràcter civil indiscutible de la seva poesia, que fins parlant d'assumptes i coses rurals té un gust aristocràtic de refinament. En el pròleg, ja ho declara l'ilustre Víctor Català, en dir que en Girona «té una visió fresca i gràcil de la realitat, una distinció senyorívola i galana, un ruralisme depurat d'ègloga... civil».

Entre les poesies d'aquesta mena, preferim per la perfecció, «*A vostres mans, Senyora*»; per l'originalitat del pensament, «*La rialla del vell faune de bronzo*»; per ésser expressió de l'esperit de l'autor, la joganera «*A Missenyor el Cavaller galant*»; i com a mostra de l'influència dels francesos de fi del segle XVIII, «*El madrigal del brollador*».

Dos altres aspectes presenta encara el llibre que ens ha fet prendre la ploma. però cap d'ells és gaire diferent de l'anterior, quant a objectivisme. Un el donen les seues poesies «*A la Deessa Afrodita*», d'un classicisme ferm, i l'altre el trovem en el «*Petit llibre d'hores*», sèrie de sis sonets on tanca sobriament una visió un poc romàntica de la vida. Hi trobem mantes idees interessants. Diu en «*L'hora lluminosa*»:

Es l'hora en que la vida se'ns mostra triomfal, quan sembla que poguéssim d'una gran abraçada abastà el món i arribar a abastar l'ideal.

També diu, en el sonet «*L'hora serena*»:

L'hora serena, amiga, és l'hora de l'amor

Això, que és una doctrina estètica que s'enduu

de temps ençà nostres simpaties, ens porta a dir quatre paraules del subjectivisme d'En Girona. No es veu quasi en tot el llibre rastre de passió. Només un sentiment natural governat serenament, lluny d'estridencies i fins sotsmès a un respecte poc comú. Aquesta serenitat, però, no és l'interna i filosòfica d'en López Picó, per exemple. Es de caires diferents, nats precisament de l'esperit de galanía d'en Girona.

La poesia del llibre «*Versos d'Amor i Galanía*» podríem dir, concretant el judici en uns mots del seu autor, que

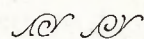
...fa que volin paraules d'amor
entre'ls núvols d'encens sacerdotal
i fa que tot s'ompleni de claror
amb la claror d'un jorn primaverall.

Tota ella està amarada d'optimisme juvenil de claror enlluernant.

Només ens resta pregar al novell poeta la correcció d'alguns petits defectes de forma.

El pròleg de Víctor Català, és ben pensat i ben escrit, i la decoració del llibre esplèndida.

JOÀN CAPDEVILA I ROVIRA

Els nostres folletins

En aquest número comencem l'«Antologia de poetes catalans contemporanis», çò és, de l'Aribau ençà. Procurarem en les crítiques cenyir-nos a breus notes justes i col·locar-nos en l'ambient de cada autor, defugint tan l'elogi desmesurat i adulator com la reventada venjativa. Quan estigui llest el primer volum, donarem la portada i el pròleg.

En el número proper començarem de publicar l'«Aplec d'artistes novells» amb la comedia d'Armand Carabén «Jugar a nines».

Si el públic correspon, augmentarem a 24 les planes de folletí, i donarem una altra obra que agradarà molt, d'un autor prestigiós.

Advertim que no publicarem en folletí obres teatrals, exceptuant algunes de joves que entraran en l'Aplec. No volem entrar en els domenys de la revista «El Teatre Català», orgue de la nostra escena nacional.

Parlem de Música?

Es fan molts concerts a Barcelona. No diré masses perquè re són convenientes encara forces més. Entenc que la Música és una necessitat en la vida, és com un repòs per a nostres activitats sadollades de prosa i amargor; per ella poden esplaïar-se nostres ànims, no solament tocant sinó també oïnt, juntant nostres expressions de sentiment a çò que s'escolta. Més no existeix encare un verdader amor a la Música en el nostre públic; tenim un públic que ompliria l'«Orfeó» en dies de solemnitat, que farà llargues cues per a assistir a concerts grossos, a òperes anomenades, però deixa buides les mateixes sales quan podria sentir-hi una deliciosa seguida de quartets de corda, de sonates o de «lieds» formosos. S'entusiasma sentint un «virtuós», gaudeix escoltant grans masses vocals i orquestrals, se'n va a casa satisfet quan *l'han fet aixecar de la cadira* però retorna a casa fret, indiferent i fins endormiscat si la música ha sigut massa «fina» i «delicada» que ell titlla de petita. Necessita plats forts, noms que l'enlluernin, cantants que l'axordin, artistes que pateixin... El flaire suau de la verdadera música, l'encis d'un Gluck, la delicadesa d'un clavecinista no li diuen res i és perquè encara no ha arribat a comprendre çò millor de la música: la emoció íntima de la nostra ànima assimilant les meravelles sonorament expressives desgranant-se ritmicament. S'entusiasma quan s'entusiasma el del seu costat i al contrari de Couperin li plau més çò que el sorprèn que no pas çò que el commou.

No li donguem tota la culpa al nostre públic; potser és ell qui la té menys. Són els mateixos concertistes que en tenen la culpa, o mellor dit, a la manca d'un bon sentit en ells es deguda la causa.

Es fan molts concerts a Barcelona, més, la majoria són destinats a lluitament d'una «eminència»; anc que sigui per primera vegada que es presenti aqueixa en públic no hi ha dupte: és una «eminència» i és per xò que es llença a un auditori més o menys nombrós per a ésser admirada i se l'ompleni d'elogis. Conjumina el programa (ja'n parlarem també mes tard d'això) copiant-lo de les obres que ha oïdes als altres, que aixís sempre són les mateixes, perquè es vegi mitjançant una facilíssima comparança que ho fa molt millor que aquells que abans les havien executades. El públic així acostumat demana les mateixes obres per a poguer per elles mesurar les facultats de cada hù que es presenti i s'atasca en elles; no li oïeriu res més, que no ho entendria. S'ha dit: el públic de Barcelona és molt exigent, hi entén força. ¡Clar, si sempre jutja el mateix i ho coneix fins a la sapiencia! Més això és engany, el cercle dels seus coneixements és petit, no coneix prou i mal acostumat no cerca ja en els concerts la verdadera finalitat d'ells: sentir Música. ¡No hi va a gaudir, tot lo més a meravellar-se; va a jutjar i quan se sent incapaç de poguer-ho fer, per falta de coneixements, no hi assisteix i deixa isolats als artistes!

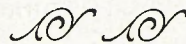
Les entitats i incorporacions creades «per a fer música» adoleixen dels mateixos defectes. són contades les verament serioses; pequen per falta d'orientació quasi totes i més son formades per a entretenir al públic amb un reguitzell de concerts sense finalitat artística que no per a espargir les bones produccions antigues i modernes dels grans mestres o degudes a valuoses i inspirades plomes.

Cal una renovació; cal exposar reparadament i amb intensitat les modernes escoles pera ésser mellor compreses i desempolsar curosament les antigues que hem escafit poc i encara amalgamades per interpretacions gens precises i poc coneixedores.

Cal orientar-se per a fer apte al nostre públic de cop-sar-ne les sublimes belleses musicals i perquè busqui el verdader sentit de gaudi en els nombrosos concerts que's succeeixen atolondradament com esbojarrada rierada.

Les nostres cròniques, ben intencionades, no criticaràn mèrits: exposaràn breument la bona o poca importància que artísticament musical mereixin els actes vocals o instrumentals que es portin a efecte, çò que ells reportin de bé o sigui pertorbador per a un avenç d'un bon sentit musical.

MODEST ROCA

PLÀSTICA

CELS LAGAR

Una exposició d'art nou (si és que aixís es pot calificar) s'inaugurà a les Galeries Laietanes i amb ella comença la tanda d'aquesta temporada.

Les obres expressen una manera de fer la beutat de les coses.

El que ha vist l'exposició de l'any passat veurà que aquest any es presenta més concret i precís i que un any d'estudi ha fet el seu efecte.

L'art d'en Lagar és noble, sà, fort i jove. Cada una de les seves obres és el producte d'una visió propia. Podràn veure moltíssima gent que el seu art s'assembla a aqueix o l'altre mestre de la pintura. I els qui ho diràn més seràn aquells en que com s'assemblen a tants, no diuen res a ningú; i després val més assemblar-se a un sol mestre (en el mode de fer)—quan un hom hi reporta el seu temperament propi en el mode de veure les coses,—que no imitar de tot un rengle.

Un artista pot fer una cosa que s'assembla a altre sense en l'essència ésser una mateixa cosa. I ja saveu que una obra d'art pot tenir un punt de contacte amb un altre, ja sigui per la seva bellesa ja sigui per la seva fortalesa.

Res té que veure que dos autors pintin bodegons (per exemple) i siguin d'una mateixa escola i fins hi donguin les mateixes tonalitats o games; la una pot ésser pintada per un temperament d'artista mentres que l'altre pot ésser-ho per un temperament només que de pintor. I això és una petita diferencia que separa molt les coses.

En Lagar, seguidor de l'escola *fauviste*, parla ell sol.

I quan pinta dona un caràcter especial a les coses buscant el punt culminant en cada poble o lloc en que està pintant i ho profundisa.

En aquesta exposició en Lagar ens ha ensenyat una bella mostra.

El quadres *Jugadors d'Hostal*, *Gerro de flors*, que és una fina de color, *La noia de la cadira negra* i *Estudi de paisatge* són dels millors quadres, i dibuixos varis desnus, i el titulat *La sardana* i *Cap de nena* són remarcables.

Felicitem coralment al jove pintor desitjant-li uns avenços com el de l'última exposició per poder concretar més çò que diem.

PERE MARCH

CRÓNICA

Des d'aquestes planes endrecem una coral salutació a la premsa de Catalunya, amb la qual procurarem mantenir tothora una cordialitat sincera, especialment amb aquella que compleix en diferents esferes una acció semblant a la nostra. Esperem així mateix que la premsa mirarà almenys amb respecte la nostra actuació.

* * *

Aviat sortiran mants volums de poesíes. Ja tenim notícies de tres que veuràn la llum dintre la resta d'any. Un d'ells és d'en Carner i els altres d'en Folguera i en Gassol. El dos darrers els publicarà la *La Revista*, les publicacions de la qual han assolit un bon èxit. Ademés, prepara un recull de contes d'en Riba-Bracons, un llibre sobre Nacionalisme d'en Rovira i Virgili, els *Aforismes femenins* d'en Poal Aregall, les *Moralitats i Pretextos* d'en López Picó, les *Meditacions de l'Arquitectura*, d'en Joaquim Folch i Torres, un llibre d'en Manuel de Montoliu i, en fi, una obra importantíssima: *L'obra d'Isidre Nonell*, que contindrà estudis i reproduccions. No es pot demanar més activitat.

* * *

En Lluís Vía té llest un volum de poesíes que sortirà aviat. També en té preparat un altre Mossèn Antón Navarro.

* * *

El jove novel·lista Joan Oller i Rabassa prepara una altra obra, que es publicarà aviat.

* * *

Han sortit els *Cants i Al·legories* d'en López Picó. Ja en parlarem aviat.

* * *

S'ha publicat fa pocs dies l'Anuari de l'Institut d'Estudis Catalans corresponent al bieni MCMXIII-XIV. Ja en parlarem amb l'extensió que requereix la seva importància.

* * *

La *Il·lustració Catalana* començà de publicar fa un quant temps els *Quadros d'Historia Catalana*, del popular Aulestia. És una obra molt interessant del gran historiar.

* * *

La revista *El Teatre Català*, continua publicant en folletí una nova edició de la comèdia dramàtica de l'eminent Ignasi Iglesias *El Cor del Poble*.

Nosaltres també preparem, per al folletí, unes obres molt bones, d'autors prestigiosos, però encara no en volem dir res.

* * *

Està a les acaballes el moviment floral esc d'en guany. Només manquen celebrar-se els Jocs de Girona, on aquest any n'hi hauràn dos de ben interessants. Entre la producció del passat istiu hi hem trobat mantes poesíes interessants. És clar que n'hi ha moltes de dolentes; la majoria ho són. Però per un parell de bones poesíes es poden dar per ben gastades les engoixes d'unes quantes hores d'aburriment i fàstic.

* * *

Als Jocs Florals de Girona organitzats pel Centre Catalanista ha obtingut la Flor Natural el lloretjat poeta Miquel de Palol, i als del *Centro Moral* el nostre amic i col·laborador Josep M.ª Girona.

* * *

L'eximí novel·lista Víctor Català ha tingut per a nosaltres frases d'encoratjament, alentant-nos a continuar treballant en una empresa tant important com la nostra. Ensempeps ens ofereix la seva col·laboració i el seu apoi.

* * *

Hem rebut una afectuosa lletra del poeta rossellonès Carlos Grandó, oferint-se a treballar en sa terra per la nostra revista. No cal dir que ens ha omplert de joia. Així mateix Mossèn Esteve Casponce va prometre'ns fer una bona campanya entre sos amics del Rosselló. Aquestes mostres de catalanitat i d'amor a Catalunya dels rossellonesos mereixen menció pública.

* * *

Ademés de les firmes que donem en aquest número, ens han promès col·laboració els següents literats: Angel Guimerà, Apeles Mestres, Víctor Català, Ignasi Iglesias, J. Massó-Torrents, Claudi Planas i Font, Guerau de Liost, Josep M. López-Picó, Josep M. de Sagarra, Josep Morató, Joan Draper, Manuel Folch i Torres, Lluís Nicolau d'Olwer, Mossèn Jaume Barrera, Manuel Rocamora, Jordi Rubió, Alexandre Gali, J. Sanxo Farrarons, Grando, etc. També millorarem l'il·lustració artística, que avui resulta un poc migrada, a causa de les dificultats inherents a un primer número.

Redacció i Administració: Corts Catalanes, 550, 2.ºn, 1.ª

Gravats de l'Unió de Fotogravadors

Impremta d'Art : Provença, 304 : Barcelona ::

MAQUINES D'ESCRIURE

DE TOTES LES MARQUES

LES MILLORS SE PODEN ADQUIRIR
AMB 40 i 50 % D'ECONOMIA

FRANCISCO

ADMETLLA

PASSEIG DE GRACIA, 29

TELEFON • 2526.

PEDRAGOSA

MAL DE CAP · NEURALGIES

I TOT DOLOR NIRVIÓS

es calma i cura amb les conegudes

TABLETAS KAMNOL

Un estoix d'alumini amb 12 tabletetes

UNA PESSETA

EXIGEIXI'S AQUESTA FIRMA

The Kamnol Co

DEPÓSIT:

FARMACIA MORATÓ - Passeig S. Joan, 77

OFRENA

REVISTA CATALANA

Sotscripció anyal:

5 PESSETES

Redacció i Administració interina:

Corts Catalanes, 550, 2.^{on}, 1.^a

CONFECCIONS

ESPECIALITAT EN TRAJOS DE
SASTRE I ABRICS DE FANTASIA

C. Aubrador

Corts Catalanes, 550-2.^{on}-1.^a

PINTURA DECORATIVA

J. BARÓ

TALLER:

Diputació, 199, botiga

Hules i Plumeros

Articles de ce-
luloide i goma

Vda. de R. Doix

Corribia, n.º 16

(cantonada Tapineria)

Barrets i Gorres

M. FARRÉ

Ronda S. Antoni, 26

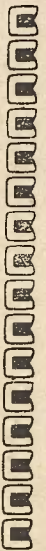
"HERMOSURA"

MASSATGE
DEPILACIÓ
MASCARETES
DEFORMACIÓ
DEL ROSTRE

Ferrán, 59 i Call, 28, pl.

PARMIS KIOSK

EMBOQUILLATS
ARTICLES PER A
FUMADORS

TELÉFON 3604

PORTAFERRISSA, 21

LA REVISTA

Quaderns de publicació quinzenal

Sotscripció trimestral: 1 pta.

Número solt: 20 cèntims

REDACCIÓ I ADMISTRACIÓ
Corts Catalanes, 613, baixos

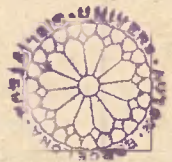

: F E S T A :

REVISTA LITERARIA DELS ESCRITORS NOVELLS DE CATALUNYA

La Redacció d'aquesta arrelada Revista, ofereix les seves columnes a tots els que, tenint aficions literàries i mèrits suficients no poden publicar els seus treballs per falta de lloc on fer-ho.

No cal dir que els treballs són examinats escrupulosament per que no desdiguin dels que es publiquen habitualment.

REDACTORS I COL'LABORADORS

Angel Guimerà, Apeles Mestres, Ignasi Iglesias, Ambrosi Carrión, Adrià Gual, R. Folch i Capdevila, Suriñach Baell, Santiago Boy, Suriñach Senties, Avelí Artís, M. Gras Vila, Frederic Rahola, Pere Verdaguer, Pbre., Magí Murià, Santaigo Gras, Fco. X. Vergés, Enric Cubas, Joaquim Soler, J. Vives i Borrell, Francisco Freixas, Víctor Mora, Albert Píera, Salvador Socias, Francesc García López, Candor Salamé, Josep Vidal i Bertràn, Baldomer Parramón, Lluís Aymà, Agna Sené d'Aymà, J. Arús Colomer, A. de Riquer, Marià Amal, etc.

Redacció a Barcelona: Rosselló, 248, 3.er, 2.^a

Fotografía Alsina

Carme, núm. 7 : BARCELONA

ESPECIALITAT EN
TREVALLS ARTÍS-
TICS : ECONOMÍA,
PUNTUALITAT I
BON GUST

IBERIA MUSICAL

PLANTADA, ALEGRET I ROS

CANUDA, NÚM. 15 - BARCELONA

GRAN CASA EDITORIAL I MAGATZEM DE
MÚSICA : VENDA I LLOGUER DE PIANOS

Grans depòsits de Música de tots genres i edicions per a piano, cant i piano, i instruments diversos; d'estudi, concert i ballable

□ Especialitat en música de trio, quartet, instruments de corda i orquestra propia per a Cines, Cafès, Teatres, etc., etc.

EDICIÓ IBÉRICA

Primera publicació espanyola completa de les obres mestres dels grans músics, per a piano, cant i instruments

Acaben de publicar-se les *Romanzes sens paraules*, de Mendelsshon, amb text castellà i portuguès. S'estàn acabant les *Sonatines*, de Köhler (llibres 1er al 4.^{rt}), de text a l'Escola Municipal de Música. En preparació: Bach - Liszt - Schubert - Schumann. Única casa a Barcelona que té en dipòsit obres de Cramer - Czerni - Bach - Chopin de text en dita Escola. Editors de la major part d'obres de text en el Conservatori del Liceu, de Barcelona, i en l'Escola Nacional de Música, de Madrid.

ARS CHORUM

Gran publicació d'obres a veus soles amb reducció per a piano :: Especialitat en música religiosa verbal i orgànica ::

Obres per a piano de les modernes escoles francesa, russa i alemanya :: Gran assortit :: en balls de gran moda ::

DEMANEU CATÁLEGS

res. / 170